

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Quid liceat Medico, vel chirurgo?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

ancere peccatorem nequeat; tamen eum ad *DEI gratiam in Sacramento Penitentia impetrandam disponit*, idcirco illa licite utitur Minister Sacramenti, hanc penitens.

5. Verum etiãne tenetur Minister sequi sententiam probabiliorẽ, quando de jurisdictione controversitur? Probabiliter negat Jo. à S. Th. dict. l. n. 51. Lessius, Sanch, aliique plurimi apud Dicastillo disp. 10. dub. 8. nam cum quis habet titulum coloratum & probabilitatem suã jurisdictionis, tunc etiãsi à parte rei non habuisset jurisdictionem, tamen pro illo casu suppletur ab Ecclesia, sicut suppletur, quã simili modo sunt à iudice in foro externo. ex l. *Barbarius ff. de offic. Pratoris*, ac proinde valor Sacramenti non ita periclitatur, sicuti si tantum probabilis formã, vel materia Minister utatur.

§. II.

Quid liceat Medico, vel chirurgo?

6. Dico & infero secundò. Medicum vel chirurgum per se loquendo esse obligatum in conscientia, ad applicanda mediã certa relictis incertis, & probabiliora relictis minus probabilibus.

Ratio est primò: quia certa lex charitatis obligat, ut vitemus, quantum possumus, proximi grave damnum ex nostris actionibus probabiliter eventurum: sed cum medicina incerta & minus probabilis jungitur periculum gravis damni probabiliter secuturi.

Secundò. quia Medicus adhibens incertiora medicamenta non satisfacit suo muneri: nam ut Arist. 1. top. c. 2. *nec Rhetor omni ex modo persuadebit, neque Medicus sanabit; sed si ex iis, quã contingunt, nihil omiserit, sufficienter disciplinam eum habere dicemus*. Et Boët. de Trinit. *Neque enim Medicus semper ægris affert sanitatem, sed nulla culpa erit medentis, si nihil eorum, quã fieri oportebat, omiserit*.

Tertiò. Quia facit contra tacitum contractum, qui inter ægotantem & ipsum intercedit. nam æger eã se conditione præsumitur permittere Medico, ut sibi meliori & securiori modo de salute prospiciat: nam si ægotantibus compertum foret, Medicum adhibere medicinas incertas, fallaces, certioribus prætermisissis, omnes ejusmodi Medicum desererent, imò nec prudenter suam sanitatem eidem credere possent.

7. Dixi per se loquendo. Nam in casu, quo salus ægroti est desperata, is que certò moriturus præsumitur, nisi medium, de quo dubium est, sitne potius obfuturum, quã profuturum, applicetur, licet illi applicare, quia dubia & probabilis spes salutis est præferenda certæ morti: atqui non applicato medicamento supponitur mors certa moraliter, illo verò applicato est spes probabilis salutis: ergo. Neque refert, si ægotus exinde decedat: id enim est præter intentionem medici, & ægotus aliunde erat moriturus. Vide Sanch. in Summ. & P. Rosmer de Conscientia.

§. III.

Quid liceat Judici & Advocato?

8. Non levis etiã est quæstio, quomodo iudex inter probabiles opiniones constitutus con-

scientiam formare debeat? ubi distinguendum est primò inter opinionem probabilem de jurisdictione, & inter opinionem probabilem de ipsa causa litigantium, de qua ferenda est sententia: secundò inter causam criminalem & civilem: tertio inter opiniones circa factum, ut an delictum sit sufficienter probatum? & opiniones circa jus, ut an testamentum tempore pestis conditum cum minori numero testium sit validum? Quartò inter majorem probabilitatem, quã oritur ex vi & efficacia juridicã probationis, quã unus litigantium alteri prævalet in iudicio: vel quã oritur ex diversis interpretationibus & sententiis auctoritatum.

Et quidem communis DD. benignè sententiã, in hoc convenit, quòd liceat Judici amplecti sententiam minus probabilem faventem jurisdictioni, argumento sup. n. 2. pro Ministro Sacramenti adducto, & quia tunc non est periculum de damno proximi, neque aliquod præceptum justitiæ vel charitatis statim oppositum.

Convenit secundò inter auctores, iudicem in criminalibus licet amplecti minus probabilem, quã reo favet, tunc enim meximè locum habet illa Juris regula: quòd reo potius sit favendum, quã alicui, per 11. Reg. J. in 6. & quia in criminalibus ad condemnandum reum requiruntur probationes luce meridiana clariores, quales non sunt, quamdiu defensio rei adhuc manet probabilis.

Convenit tertio ferè inter omnes in civilibus, cum probabilitas est circa factum, & ex vi ipsarum probationum juridicarum, puta testium, instrumentorum &c. Iudicem non posse pro libitu ferre sententiam secundum opinionem minus probabilem, ita exigente officio iudicis, ut procedat secundum merita causæ; sed utique is, qui efficaciter probavit, habet majora merita suæ causæ. Opposita sententia tanquam æquitati naturali, & bono communi contraria, ac penè nullo nixa fundamento merito improbabilis iudicatur à P. Erhardo de opin. prob. n. 57.

Cum verò probabilitas versatur circa jus, etiam que oritur ex interpretatione legum & opinionibus Doctorum, non desunt graves Auctores, qui existimant, iudici esse concessam libertatem in causis civilibus ex opinione minus probabili proferendi sententiam definitivam juris. Ita Medina p. 2. q. 19. a. 6. Jo. Sanch. d. 44. n. 40. Diana p. 2. tit. 13. Longè tamen probabilior est sententia opposita, cum qua Dico & infero tertio: Iudicem tam in controversiis juris quam facti teneri relictã minus probabili secundum probabiliorẽ opinionem [si sit notabiliter probabilior, nam alias pro æquali habebitur] iudicare. Ita præter rigidã sententiã Auctores Soto l. 3. de Just. q. 6. a. 5. ad 4. Bannez, Valentia, Laymann, Thomas Sanchez, aliique quos citat & sequitur Ildefons. Bapt. Cæsarang. d. 208. dub. 16. n. 971. Oppositam Terillus q. 24. Esparza p. 2. a. 124. Erhardt loc. cit. iure merito censent improbabilem.

Facit pro hac sententia in primis auctoritas D. Ambrosii Serm. 20. in pl. 119. *Bonus iudex nihil ex arbitrio suo facit, & domesticæ proposito voluit*.